

1 Hvad forstås ved tvangsfuldbyrdelse i civil- og handelsretlige sager?

Fuldbyrdelse, der i Østrig kaldes *Exekution* eller *Zwangsvollstreckung* (tvangsfuldbyrdelse), består i anvendelse af tvangsindgreb fra Statens side med henblik på at få opfyldt krav, der kan fuldbyrdes.

I *Exekutionsordnung* (fuldbyrdesloven) er det fastsat regler om de forskellige former for fuldbyrdelse:

Fuldbyrdelse med henblik på inddrivelse af pengekrav

Fuldbyrdelse med henblik på at gennemtvinge handlinger eller for at sikre undladelser

Fuldbyrdelse med henblik på inddrivelse af pengekrav:

Ved fuldbyrdelse med henblik på inddrivelse af pengekrav kan kreditor i sin fuldbyrdesbegæring vælge, hvilke formuegoder han ønsker at gøre udlæg i (udvælgelse af fuldbyrdesaktiver). Han kan herved bl.a. vælge mellem *Fahnisexekution* (udlæg i løsøre), *Forderungsexekution* (udlæg i fordringer), navnlig i krav på løn og tvangsauktion over fast ejendom (*Liegenschaft*).

Fuldbyrdelse med henblik på at gennemtvinge handlinger eller for at sikre undladelser:

Ved denne form for fuldbyrdelse skal kreditor begære det fuldbyrdesmiddel, der i fuldbyrdesloven er foreskrevet til opfyldelse af kravet, bragt i anvendelse.

Fuldbyrdelse med henblik på at sikre undladelse sker ved, at fogedretten (*Exekutionsgericht*) pålægger rekvisitus at betale en bøde, såfremt han ikke afstår fra at foretage visse handlinger. Handler rekvisitus i strid med pålægget, kan fogedretten efter begæring pålægge ham en yderligere bøde eller idømme ham hæfte i op til ét år.

For at gennemtvinge en handling, der kan udføres af en tredjemand, kan fogedretten give kreditor beføjelse til at lade handlingen foretage på rekvisitus regning.

Et krav på at få foretaget en handling, som ikke kan udføres af en tredjemand, men udelukkende af rekvisitus, fuldbyrdes ved, at rekvisitus ved trussel om bøde eller hæfte i op til seks måneder opfordres til at foretage handlingen.

2 Hvilke(n) myndighed(er) har beføjelse til at foretage tvangsfuldbyrdelse?

Som udgangspunkt er det den kompetente fogedret (*Bezirksgericht*), der forestår fuldbyrdelsen.

Følgende retter har stedlig kompetence:

Ved udlæg i løsøre eller fordringer:

For så vidt angår udlæg i fordringer er det retten på skyldnerens bopæl, der er kompetent, mens det afgørende ved udlæg i løsøre er, hvor de aktiver, der skal gøres udlæg i, befinder sig ved udlægsforretningens påbegyndelse.

Tvangsauktion over fast ejendom:

Ved tvangsauktion over fast ejendom (som registret i tingbogen) er det retten der, hvor den faste ejendom er registreret i tingbogen, der er kompetent (*Grundbuchgericht*).

Fuldbyrdelsen foretages af retten i embeds medfør, og den forestås enten af fogeden (tvangsauktion over fast ejendom) eller af en kontorfuldmægtig (*Rechtspfleger*) ved foretagelse af udlæg i løsøre eller fordringer. Kontorfuldmægtigen er en særligt uddannet embedsmand inden for justitsvæsenet (*Justizbedienstete*).

Selve udlægget foretages af fogederne (*Gerichtsvollzieher*), der i Østrig er embedsmænd inden for justitsvæsenet, og som hverken optræder som selvstændige erhvervsdrivende (*freiberuflich*) eller som repræsentanter (*Vertreter*) eller inkassator (*Erfüllungsgehilfe*) for den retsforfølgende kreditor. De optræder i vidt omfang selvstændigt, indtil det viser sig, om fuldbyrdelsen giver resultater eller ej.

Kreditor opfordres kun til at indgive en begæring (*Antrag*), hvis det ellers ikke er muligt for fogedretten eller fogeden at videreføre sagen, eller hvis embedshandlingen er forbundet med omkostninger. Kreditor kan dog allerede i begæringen fremkomme med yderligere oplysninger, idet han eksempelvis i forbindelse med en lønindeholdelse giver afkald på kravet om, at arbejdsgiveren afgiver en erklæring om, hvorvidt lønnen er i behold og med hvilket beløb, eller han ved udlæg i løsøre giver afkald på, at man tiltvinger sig adgang til skyldnerens bolig ved hjælp af en låsesmed.

3 Hvornår kan der træffes afgørelse om tvangsfuldbyrdelse?

3.1 Proceduren

Fuldbyrdelse med henblik på inddrivelse af pengekrav:

Fuldbyrdesproceduren er opdelt i en bevillingssag og en udlægsforretning.

Fuldbyrdesbevillingen forudsætter, at kreditor har fremsat en begæring, hvori han har valgt den fuldbyrdesforanstaltning, som han ønsker bragt i anvendelse. Ønsker kreditor at inddrive en fordring fra en erhvervsdrivende, vil han som regel vælge at gøre udlæg i skyldnerens løsøre som opregnet i en fortegnelse over dennes aktiver. Inden for rammerne af denne sag forsøger fogeden at opnå betaling af fordringen, og sker dette ikke, gør han udlæg i de forhåndenværende genstande. Er det ikke tilstrækkeligt til at opfylde fordringen, opfordrer han skyldneren til at udarbejde en fortegnelse over samtlige dennes aktiver.

Ønsker kreditor at inddrive en fordring fra en forbruger, vil han som regel vælge at gøre udlæg i løsøre, at foretage lønindeholdelse og at kræve, at skyldneren udfærdiger en aktivfortegnelse. Kreditor kan ikke kun vælge at foretage lønindeholdelse, såfremt han er bekendt med, hvor skyldneren arbejder, eller hvorfra han oppebærer indtægter. Er han ikke bekendt hermed, må han skaffe sig kendskab til skyldnerens fødselsdato, hvorefter fogedretten via de sociale sikringsmyndigheder undersøger, hvorfra han eller hun oppebærer vederlag. Første skridt er foretagelse af udlæg og transport i skyldnerens indtægt. Lykkes dette, foretages der kun udlæg i løsøre, såfremt kreditor begærer det. Derefter forsøger fogeden at opnå betaling af fordringen, og lykkes dette ikke, foretager han udlæg i de forhåndenværende genstande. Opfyldes den fordring, der skal inddrives, ikke herved, opfordrer han skyldneren til at udlevere en fortegnelse over samtlige aktiver.

Ved begæringen om fuldbyrdelse skal skyldneren anvende en formular (*E-Antr 1*) eller indgive begæringen i en formateret version. Ved indgivelse af en fuldbyrdesbegæring er det ikke nødvendigt at være repræsenteret af en advokat.

3.2 De vigtigste betingelser

Det er en betingelse for at kunne gennemføre en fogedforretning, at kreditor råder over et eksekutionsfundament (*Exekutionstitel*) i form af en endelig dom. Desuden er en fuldbyrdelsespåtegning (*Vollstreckbarkeitsbestätigung*) nødvendig, og denne påtegning udfærdiges af den kompetente myndighed (*Titelbehörde im Titelverfahren*). Kreditor må også kende skyldnerens adresse, fødselsdatoen behøver han derimod kun at angive, såfremt han vil anmode om lønindeholdelse, men ikke ved, hvem der er skyldnerens arbejdsgiver.

4 Genstanden for og karakteren af tvangsfuldbyrdelsesskridt

4.1 Hvilke former for aktiver kan gøres til genstand for sådanne skridt?

Skyldneren hæfter for sine forpligtelser med hele sin formue, forudsat at visse formuegoder ikke er undtaget fra udlæg. Det er dog kun de aktiver, som kreditor har begæret udlæg i, og som han derfor har angivet i fuldbyrdelsesbegæringen, der er omfattet af udlægsforretningen. Ved udlæg i løsøre er det dog tilstrækkeligt at begære udlæg foretaget i samtlige de aktiver, der befinder sig i skyldnerens varetægt. Ved udlæg i fordringer skal kreditor give den berørte tredjemand meddelelse, dog gælder der en undtagelse ved lønindeholdelse. Kreditor kan angive, at han ikke har kendskab til den berørte tredjemands identitet. Retten kan finde frem til ham via de sociale sikringsmyndigheder, hvis kreditor kender skyldnerens fødselsdato.

Kreditor kan også gøre udlæg i krav på andet en løn, såsom en selskabsandel (*GmbH-Anteil*). Ved kreditorforfølgning mod fast ejendom kan kreditor foretage udpantning (*Pfandrechtsbegründung*), tvangsforvaltning (*Zwangsverwaltung*) og sætte ejendommen på tvangsauktion (*Zwangsversteigerung*). Hvilke af skyldnerens formuegoder, der er undtaget fra tvangsfuldbyrdelse, beskrives i underafsnittet "Begrænsninger i tvangsfuldbyrdelsen".

4.2 Hvad er retsvirkningen heraf?

Retsvirkningerne af tvangsfuldbyrdelsesforanstaltningerne afhænger af fuldbyrdelsesmidlet:

Udlæg i løsøre:

I de genstande, som fogeden gør udlæg i, stiftes der et retspant, hvorefter de bortauktioneres.

Udlæg i fordringer, navnlig lønindeholdelse:

Fordringen behæftes med et retspant. Skyldneren får forbud imod at råde over sin fordring, navnlig ved at inkassere den. For så vidt som den ikke er undtaget fra udlæg, får kreditor transport i fordringen.

Tvangsauktion over fast ejendom:

Der stiftes et retspant over den faste ejendom. Fra det tidspunkt, hvor det i tingbogen noteres, at tvangsauktionsproceduren er blevet indledt, er retlige dispositioner fra skyldnerens side, der vedrører den faste ejendom og dennes tilbehør, og som ikke hører til en passende forvaltning heraf, uden retsvirkning for kreditor og erhververen (*Ersteher*). Sælger skyldneren den faste ejendom, fortsættes tvangsauktionen overfor erhververen af den faste ejendom. Skyldneren ifalder strafansvar, hvis han skjuler, skiller sig af med, afhænder eller beskadiger en del af sine formuegoder, hvis han anerkender et ikke-bestående modkrav, eller tillægger det forrang, eller på anden vis reelt eller tilsyneladende forringer sin formue og derved hindrer en kreditor i at få opfyldt sit krav eller forringer opfyldelsen heraf. En skyldner ifalder ligeledes strafansvar, hvis han ødelægger, beskadiger, skæmmer, ubrugeliggør eller helt eller delvist hindrer, at aktivet inddrages under fogedforretningen.

4.3 Hvor længe kan disse skridt opretholdes?

Tvangsfuldbyrdelsen fortsætter, indtil den afsluttes med et for kreditor positivt resultat, eller indstilles, som regel fordi skyldneren under sagen betaler sin gæld til kreditor. Tvangsfuldbyrdelsen afsluttes også undtagelsesvist på et tidligere tidspunkt, f.eks. når kreditor foretager lønindeholdelse, og skyldneren får nyt arbejde.

Retsplejeloven indeholder også regler om udsættelse af fogedsagen. En udsættelse kan komme på tale, når der fremsættes en indsigelse om, at den afgørelse, der søges fuldbyrdet, er ugyldig eller en nullitet, når fogedsagen frafaldes, når sagen indbringes for højere instans (*Oppositionsklage*), jf. punkt 4, når rettens tilladelse til fuldbyrdes appelleres, når der klages over fogedrettens handlemåde (*Vorgang des Exekutionsvollzuges*), eller der fremsættes en begæring om ophævelse eller ændring af den retskraftige fuldbyrdelsespåtegning (*Exekutionsbewilligung*)

5 Kan en afgørelse om tvangsfuldbyrdelse appelleres?

Til prøvelse af fuldbyrdelsespåtegningen kan retsmidlet *Rekurs* (appel) anvendes. Appelskriftet skal stiles til appelretten (*Rechtsmittelgericht*), der fungerer som en overordnet landsret, men indbringes for førsteinstansen (*Bezirksgericht*). Appel skal iværksættes inden 14 dage. Som udgangspunkt er der advokattvang. Appelsagen behandles udelukkende skriftligt, og det er udelukket at fremsætte nova.

Skyldneren kan påberåbe sig, at han i mellemtiden har betalt den pågældende fordring ved at fremsætte en indsigelse herom (*Oppositionsantrag /Oppositionsklage*), idet det ikke kan ske inden for rammerne af en appel til prøvelse af fuldbyrdelsespåtegningen. Indsigelsen skal fremsættes for den ret, der har godkendt fuldbyrdelsen. Indsigelsen kan ledsages af en begæring om udsættelse af fuldbyrdelsen. Tages indsigelsen endegyldigt til følge, skal retten indstille fogedforretningen af egen drift.

Blev tvangsfuldbyrdelsen iværksat inden for rammerne af den forenkledte godkendelsesprocedure (*vereinfachtes Bewilligungsverfahren*), skete dette udelukkende på grundlag af kreditors oplysninger. I et sådant tilfælde kan skyldneren ved hjælp af en indsigelse gøre gældende, at der mangler et tilstrækkeligt eksekutionsfundament, og at eksekutionsfundamentet ikke stemmer overens med de i fuldbyrdelsesbegæringen indeholdte oplysninger.

Indsigelsen skal rettes til den ret, der godkendte fuldbyrdelsen i første instans. Ved behandlingen af indsigelsen tager retten stilling til, om der foreligger et eksekutionsfundament, der dækker den pågældende fordring. Indsigelsesfristen er på 14 dage.

6 Findes der nogen begrænsninger for tvangsfuldbyrdelse, navnlig med hensyn til debitorbeskyttelse og tidsfrister?

Begrænsninger i tvangsfuldbyrdelsen

Som hovedregel gælder det, at fuldbyrdelsen ikke må gå videre end hvad der er nødvendigt, for at sikre opfyldelsen af den fordring, der er angivet i eksekutionsfundamentet.

I lovgivningen er der fastsat visse begrænsninger i tvangsfuldbyrdelsen til fordel for bestemte personer eller visse sammenslutninger af personer:

På en offentligt ejet ejendom, som spiller en rolle i den offentlige trafik, må der kun foretages tvangsfuldbyrdelsesskridt, der er egnede til at forstyrre denne trafik, hvis det sker efter aftale med tilsynsmyndigheden (*Aufsichtsbehörde*).

Før der foretages tvangsfuldbyrdelsesskridt i forhold til en ansat i hæren eller politiet, skal eksekutionsfundamentet godkendes af vedkommendes overordnede.

I militærets bygninger er tvangsfuldbyrdelsesskridt betinget af en forudgående meddelelse til bygningens kommandant og inddragelse af en militærperson, som kommandanten udpeger.

Tvangsfuldbyrdelsesskridt i forhold til personer, der i Østrig nyder immunitet som følge af de folkeretlige regler, og i forhold til gods og lokaliteter, der tilhører disse personer, må kun foretages med samtykke fra justits- og udenrigsministeriet.

Tvangsfuldbyrdelsesskridt med henblik på inddrivelse af fordringer kan kun foretages i forhold til en kommune eller et offentligt, almennyttigt organ for så vidt angår aktiver, som uden ulempe for de offentlige interesser, som kommunen eller organet varetager, kan behæftes. Har tvangsfuldbyrdelsen til formål at realisere et pant, gælder denne begrænsning ikke.

For at beskytte skyldneren er bestemte aktiver desuden undtaget fra udlæg:

Udlæg i løsøre:

Genstande, der ikke går ud over en beskeden livsførelse, og som tjener til skyldnerens eller dennes husstands personlige brug.

Genstande, der tjener til skyldnerens erhverv, uddannelse eller skolegang.

Fødevarer og brændsel, som skyldneren og dennes husstand har brug for inden for de kommende fire uger.

Husdyr.

Familiebilleder, breve og anden korrespondance samt skyldnerens vielsesring.

Hjælpe midler, udstyr og medicin, der tjener til lindring eller behandling af skyldnerens eller dennes husstands handicaps eller sygdom.

Genstande, der anvendes til religionsudøvelse.

Konter op til udlægsfribeløbet (*Pfändungsfreibetrag*) indtil næste udbetalingsdag, såfremt skyldnerens indkomst ifølge lovgivningen er helt eller delvist fritaget fra udlæg.

Fogeden kan også undlade at gøre udlæg i genstande af ringe værdi, når det er åbenbart, at en fortsættelse eller gennemførelse af udlægsforretningen ikke vil indbringe et beløb, der overstiger omkostningerne ved tvangsfuldbyrdelsen.

Udlæg i pengekrav (lønindeholdelse):

Omkostningstillæg (*Aufwandsentschädigungen*), for så vidt som de tjener til at kompensere for de omkostninger, som skyldneren har i forbindelse med sit erhverv.

Offentlige ydelser, der udbetales som kompensation for de udgifter, som skyldneren har på grund af handicaps eller plejebehov, såsom plejeydelse (*Pflegegeld*).

Boligsikring (*gesetzliche Beihilfen zur Zahlung des Mietzinses oder zur Deckung des sonstigen Wohnungsaufwands*).

Familieydelse (*Familienbeihilfe*).

Lovbestemte ydelser, der udbetales ved børnefødsler, navnlig den faste børnepasningsydelse (*pauschale Kinderbetreuungsgeld*).

Visse ydelser, der udbetales af *Arbeitsmarktservice*.

Refusion (*Kostensätze*), der udbetales af den lovpligtige socialforsikring.

Desuden kan der navnlig ikke gøres udlæg i:

Naturalydelser, der udredes i henhold til den sociale sikringslovgivning.

Krav på boslod (*eheliches Gebrauchsvermögen*) i forbindelse med en bodeling, for så vidt som kravet ikke er anerkendt i en bodelingsoverenskomst (*Vertrag* eller *Vergleich*), eller fremsat under en retssag.

Der kan kun i begrænset omfang gøres udlæg i arbejdsindkomst, pension eller offentlige ydelser (*gesetzliche Bezüge*), der tjener til at kompensere for midlertidig arbejdsløshed eller nedsættelse af erhvervsevnen. Den del, der ikke kan gøres udlæg i ("eksistensminimum"), afhænger af beløbets størrelse og af skyldnerens underholdsforpligtelser. De "fredede" beløb, der årligt forhøjes, er fastsat i de tabeller, der findes på justitsministeriets hjemmeside: (<http://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2a60123ec387738064b.de.html>). Efter de gældende regler kan fribeløbet i det konkrete tilfælde efter ansøgning sættes op eller ned for at tage hensyn til skyldnerens eller dennes kreditors særlige behov. Er der tale om tvangsinddrivelse af et lovbestemt krav på underholdsbidrag, nedsættes værdien af fribeløbet med 25 %.

Det fremgår i øvrigt af lejelovgivningen (*Mietrechtsgesetz* (MRG)), at en udsættelsesforretning (*Räumungsexekution*) kan udsættes, såfremt lejeren i givet fald ville stå uden tag over hovedet.

Frister for tvangsfuldbyrdelsen

Der er – bortset fra undtagelsestilfælde (udsættelsesforretninger efter retsplejelovens § 575) – ikke fastsat frister for fremsættelse af begæringer om fuldbyrdelse. Skyldneren kan imidlertid rejse den indsigelse i forbindelse med en fogedforretning, at der allerede er indtrådt forældelse. Forældelsesfristen for fordringer, der er forsynet med en fuldbyrdelsespåtegning ("*Judikatsschulden*"), udløber i almindelighed 30 år efter, at fuldbyrdelsespåtegningen fik retskraft. Er påtegningen støttet på rettigheder, der tilkommer juridiske eller fysiske personer i henhold til offentligretlige eller privatretlige regler, forlænges forældelsesfristen til 40 år. Der gælder dog en undtagelse for så vidt angår fordringer, der først for nylig er forfaldet til betaling, såfremt der for disse gælder en kortere forældelsesfrist efter de almindelige forældelsesregler.

Forældelsen afbrydes ved hjælp af et retskraftigt eksekutionsfundament, og den begynder at løbe igen, når det sidste tvangsfuldbyrdesskridt er foretaget, eller fuldbyrdelsen er tilendebragt.

I visse tilfælde spærres der midlertidigt for fornyede fogedforretninger eller for fortsættelse af en igangværende fogedforretning:

Blev der under en udlægsforretning ikke forefundet egnede aktiver, kan en begæring fra en anden kreditor ganske vist fremmes, men forretningen kan tidligst foretages seks måneder efter det sidste forgæves forsøg på at opnå fyldestgørelse af en fordring er foretaget, medmindre det skønnes formålstjenligt at gøre et nyt forsøg tidligere.

Kreditor kan efter, at fogedretten har fremmet en udlægsforretning med henblik på foretagelse af udlæg i løsøre, først fremsætte begæring om foretagelse af udlæg i fordringer på tredjemand, når der er gået et år. Denne spærrefrist gælder ikke, når kreditor kan godtgøre, at han først efter udlægsforretningen fik kendskab til, at skyldneren har lønkrav, der ikke er fritaget fra udlæg. Skyldneren er kun forpligtet til at udfærdige en ny aktivfortegnelse, hvis kreditor kan godtgøre, at skyldneren har erhvervet nye aktiver, eller der er hengået mere end et år, siden den sidste fortegnelse blev udfærdiget.

Retsplejeloven indeholder også frister, der skal sikre en hurtig tvangsfuldbyrdelse. Fogeden skal således beramme fogedforretningen inden for fire uger og senest efter fire måneder meddele kreditor, hvad udfaldet blev. Det retsphant, der stiftes i skyldnerens ejendele som led i en udlægsforretning, bortfalder efter to år, hvis disse ejendele ikke bortauktioneres inden.

Sidste opdatering: 21/08/2017

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.